

**8D01201 – Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасы
бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Абай атындағы
Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің докторанты Асанханова
Жанна Жеткербайқызының дайындаған «Цифрлық ортада мектепке
дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық
сүйемелдеу» тақырыбындағы диссертациясына отандық ғылыми
кеңесшінің
ПІКІРІ**

Қазіргі қоғамдағы цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы мектепке дейінгі білім беру жүйесіне де жаңа талаптар қояда. Цифрлық ортаның кеңінен қолданылуы балалардың ақпараттық кеңістіктегі қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселесін өзекті ғылыми-педагогикалық бағыттардың біріне айналдырды. Әсіресе мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіз мінез-құлқын қалыптастыру, оларды цифрлық қауіп-қатерлерден қорғау, педагогикалық қолдау көрсету және ата-аналар мен педагогтердің өзара әрекеттестігін жетілдіру бүгінгі білім беру жүйесінің маңызды міндеттерінің бірі болып табылады. Осы тұрғыдан алғанда, Асанханова Жанна Жеткербайқызының «Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі ғылыми тұрғыдан өзекті, теориялық және практикалық маңызы жоғары еңбек.

Диссертациялық жұмыста ізденуші цифрлық ортадағы мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің ғылыми-теориялық және әдіснамалық негіздерін жан-жақты зерделеген. Отандық және шетелдік ғылыми еңбектерге кешенді талдау жүргізіп, цифрлық қауіпсіздік, педагогикалық сүйемелдеу, қауіпсіз мінез-құлық, кибергигиена, цифрлық мәдениет ұғымдарының мәнін педагогикалық тұрғыдан жүйелеген. Сонымен қатар, мектепке дейінгі ұйым жағдайында балалардың цифрлық қауіпсіздігін қамтамасыз етудің мазмұны мен педагогикалық шарттары ғылыми негізде нақтыланып, цифрлық ортадағы тәрбиелік жұмыстың ерекшеліктері айқындалған.

Зерттеу барысында мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің құрылымдық-мазмұндық моделі әзірленіп, оның мақсаттық, мазмұндық, ұйымдастырушылық және нәтижелік компоненттері ғылыми тұрғыдан негізделген. Ұсынылған модель мектепке дейінгі ұйым жағдайында балалардың қауіпсіз мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға, цифрлық ортада жауапты әрекет ету дағдыларын дамытуға, педагог пен ата-ананың серіктестігін нығайтуға бағытталған.

Ізденуші зерттеу жұмысында цифрлық ортадағы балалар қауіпсіздігін қамтамасыз етудің экожүйелік әлеуетін жан-жақты қарастырып, цифрлық білім беру ортасының тәрбиелік мүмкіндіктерін айқындаған. Сонымен қатар, балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеуге арналған әдістемелік кешен әзірленіп, оның мазмұны мектепке дейінгі ұйымдардың оқу-тәрбие үдерісіне бейімделген. Ұсынылған әдістемелік материалдар педагогтердің кәсіби қызметінде тиімді қолдануға мүмкіндік береді.

Тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелері әзірленген педагогикалық әдістеменің тиімділігін толық дәлелдейді. Эксперимент барысында балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіз әрекет ету дағдыларының, қауіпсіз мінез-құлық мәдениетінің, цифрлық сауаттылығының және ақпараттық қауіптерді тану қабілетінің айтарлықтай жоғарылағаны анықталды. Сонымен қатар, педагогтердің цифрлық қауіпсіздік саласындағы кәсіби даярлығы мен ата-аналардың бала қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған жауапкершілігінің артқаны байқалды. Алынған нәтижелер зерттеудің ғылыми негізділігін және оның практикалық құндылығын толық айқындайды.

Диссертациялық жұмыстың ғылыми жаңалығы мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың цифрлық ортадағы қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеудің теориялық-әдіснамалық негіздерін жүйелеуде, құрылымдық-мазмұндық моделін әзірлеуде, педагогикалық шарттарын айқындауда және цифрлық қауіпсіздікке бағытталған әдістемелік кешенді тәжірибеге енгізуде көрінеді. Зерттеу нәтижелерін мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының тәжірибесінде, жоғары оқу орындарының білім беру бағдарламаларында, педагогтердің біліктілігін арттыру жүйесінде және әдістемелік қызмет барысында кеңінен пайдалануға болады.

Асанханова Жанна Жеткербайқызы зерттеу жүргізу барысында ғылыми этика талаптарын толық сақтай отырып, өзін ізденімпаз, жауапкершілігі жоғары, ғылыми ойлау мәдениеті қалыптасқан зерттеуші ретінде көрсетті. Ғылыми әдебиеттерді жүйелі талдау, эксперименттік зерттеуді сауатты ұйымдастыру, алынған нәтижелерді ғылыми тұрғыдан негіздеу және қорытындыларды дәлелді түрде тұжырымдау барысында оның кәсіби құзыреттілігі мен ғылыми-зерттеушілік мәдениетінің жоғары деңгейде қалыптасқаны байқалады. Ізденуші ғылыми пікірталастарға белсенді қатысып, ғылыми сын-пікірлерді орынды қабылдай отырып, зерттеу мазмұнын үнемі жетілдіруге ұмтылды. Оның теориялық даярлығы, практикалық бағыттылығы және ғылыми ізденіске деген жауапкершілігі диссертациялық зерттеу барысында толық көрініс тапты.

Қорытындылай келе, Асанханова Жанна Жеткербайқызының «Цифрлық ортада мектепке дейінгі ересек жастағы балалардың қауіпсіздігін педагогикалық сүйемелдеу» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы 8D01201 – Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді және авторды философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп есептеймін.

Пікір беруші:

**Отандық ғылыми кеңесші
Абай атындағы ҚазҰПУ,
Педагогика және психология факультеті,
«Мектепке дейінгі білім беру
және әлеуметтік педагогика» кафедрасы,
философия докторы (PhD),
қауымдастырылған профессор м.а.**

А.И.Булшекбаева